

PROGRAMA DE
GENÈTICA ANIMAL
2^{on} DE VETERINÀRIA
CURS 1995-96

PROGRAMA DE CLASSES TEÒRIQUES

TRANSMISSIÓ I DISTRIBUCIÓ DEL MATERIAL HEREDITARI

1. Introducció a la Genètica Veterinària. Premendelisme. La variabilitat i l'herència. Genotip i Fenotip. Importància de la Genètica a la Patologia i la Producció Animal.
2. Genètica mendeliana. Principis mendelians aplicats a les espècies domèstiques: segregació i transmissió independents. Retrocreuaments i encreuament prova. Anàlisi estadístic aplicat al mendelisme. Polihybridisme. Constants numèriques per al cas general.
3. Relacions de dominància i al·lelomorfisme múltiple. Dominància completa e incompleta. Sobredominància. Codominància i herència intermèdia. Al·lelomorfisme múltiple. Color de la capa en espècies domèstiques. Prolifictat al bestiar boví. Nanisme en les aus.
4. Efectes ambientals i expressió gènica. Interacció genotipus-ambient. Efectes de l'ambient extern. Efectes del medi intern. Efectes ambientals a les malalties hereditàries: displàsia de maluc en gossos i distròfia muscular en aus. Fenocòpies. Norma de reacció. Pleiotropia.
5. Interacció gènica. Concepte. Epistàsia. Atavisme. Gens modificadors i supressors. Penetrància i expresivitat. Genotipus de les races i varietats de gats.
6. Letalitat. Concepte. Tipus de gens letals en espècies domèstiques. Distorsió de la segregació. Influència ambiental sobre la letalitat.
7. Herència quantitativa. Caràcters de variabilitat continua. Les escoles biomètrica i mendeliana. Gens majors i poligens a espècies domèstiques.

BASE CROMOSÒMICA DE L'HERÈNCIA

8. La divisió cel·lular. Cicles biològics en organismes amb reproducció sexual. Significat genètic de la meiosi. Teoria cromosòmica de l'herència. Cromosomes sexuals i autosomes.
9. Determinació meiotica del sexe. Models de determinació del sexe a mamífers i aus. Herència de caràcters lligats al sexe en espècies domèstiques. Gens de sexat en aus. Caràcters influïts pel sexe. Caràcters limitats a un sexe. Herència extranuclear.

LLIGAMENT I RECOMBINACIÓ

10. Lligament i recombinació. Detecció i determinació de grups de lligament. Lligament incomplet i recombinació. Càlcul de les freqüències de recombinació. Fase d'acoplament i de repulsió. Interferència i coincidència.
11. Mapes de lligament. Mapes de lligament a eucariotes. Cariotipus de les espècies domèstiques. Mapes de lligament a bacteris i virus.

GENÈTICA DE POBLACIONS

12. Poblacions en equilibri genètic I. Importància de la Genètica de Poblacions en la Producció i la Sanitat Animals. Com podem descriure genèticament una població?: freqüències genotípiques i gèniques. Llei de Hardy-Weinberg: cas general i cas especial de gens recesius. Test d'equilibri (HWE).
13. Població en equilibri genètic II. Extensions de la Llei de Hardy-Weinberg: al·lels múltiples, gens lligats al sexe i equilibri en més d'un locus.
14. Factors de canvi genètic I. Aparellaments no aleatoris. Migració gènica. Mutació. Selecció: concepte d'eficàcia biològica i coeficient de selecció. Models de selecció. Equilibri mutació-selecció.
15. Factors de canvi genètic II. La Deriva genètica: concepte i conseqüències. Colls d'ampolla i efecte fundador.
16. Deriva genètica i consanguinitat I. Endogàmia: concepte i coeficient de consanguinitat. Endogàmia a la població ideal. Índex de Pannixia i Índex de Fixació de Wright.
17. Deriva genètica i consanguinitat II. Conseqüències de la Consanguinitat en les espècies domèstiques. Producció de línies consanguínes. Sistemes regulars de consanguinitat. Canvi de base: població estructurada.

18. Deriva genètica i consanguinitat III. Endogàmia en poblacions reals de tamany reduït. Tamany efectiu de població. Variacions de l'estructura reproductiva. Conservació de races i espècies: programes de consanguinitat mínima.
19. Genealogia, consanguinitat i parentesc. Càlcul del coeficient de consanguinitat (F) d'un individu. Grau de parentesc (r). Càlcul del coeficient de coascendència (f). Construcció d'una matriu de parentesc pel mètode tabular.

EL MATERIAL HEREDITARI: ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ

20. Naturalesa del material hereditari. Els àcids nucleics com a material hereditari. Propietats físico-químiques. Hibridació i seqüenciació d'àcids nucleics. L'ADN dels cromosomes eucariotes. L'ADN mitocondrial a les espècies domèstiques. Projectes de seqüenciació de genomes eucariotes: importància i aplicacions en Veterinària.
21. Replicació de l'ADN. Característiques de la replicació de l'ADN. Replicació i cicle cel·lular en bacteris. Replicons de cromosomes eucariòtics. Regulació de la replicació en eucariotes.
22. Recombinació de l'ADN. Tipus de recombinació. Recombinació general: models. Reparació de l'ADN. Conversió gènica.
23. Organització de l'ADN i Estructura del gen. Cromosomes bacterians i vírics. Components moleculars de la cromatina. Nivells d'organització de la cromatina. Concepte de gen. Recombinació intragènica. Prova de complementació "cis-trans". Organització de les seqüències dels gens en procariontes i eucariotes. Seqüències repetides i identificació animal.

EXPRESSIÓ GÈNICA

24. Transcripció. Formació i modificacions de l'ARN missatger, ARN de transferència i ARN ribosòmic. Importància del processament alternatiu en els gens que codifiquen per a les proteïnes làcties.
25. El codi genètic. Col·lialitat gen-polipeptid. Desxifrat del codi genètic. Universalitat del codi. Pauta de lectura. Traducció. Mutacions sense sentit i mutacions supressores. Paper dels ARNs a la traducció.

CONTROL DE L'EXPRESSIÓ GÈNICA

26. Regulació en procariontes. Operons reprimibles i inducibles. Control positiu i negatiu. Gens reguladors i gens estructurals.
27. Regulació en eucariotes. Components de control gènica: senyals, nivells i mecanismes. Control transcripcional i post-transcripcional. Amplificació gènica. Reordenació de l'ADN.
28. Genètica del desenvolupament. Factors nuclears i citoplasmàtics del desenvolupament. Totipotència del nucli de la cèl·lula diferenciada. Regulació temporal de l'expressió gènica. Determinació del sexe en mamífers. "El freemartinisme" en remugants.
29. Elements genètics mòbils. Elements transponibles en bacteris. Seqüències d'inserció. Transposons bacterians. Elements mòbils en eucariotes. Retrovirus en Patologia Animal.

CANVIS DEL MATERIAL HEREDITARI

30. La mutació. Tipus de mutació: gènica, cromosòmica i genòmica. Mutacions espontànies. Caràcter preadaptatiu de la mutació. Mutacions induïdes per agents químics i per radiacions. El càncer en relació amb les alteracions de l'ADN. Oncogens i desenvolupament tumoral en vertebrats.
31. Variacions cromosòmiques estructurals en espècies domèstiques. Translocacions: nomenclatura, comportament meiótic i conseqüències. Fusions centríques. Inversions: tipus, origen i conseqüències. Delecions i duplicacions: origen i efectes.
32. Variacions cromosòmiques numèriques en espècies domèstiques. aneuploidies: tipus, origen i comportament citològic. Dosi gènica. Mosaics i quimeres. Euploidia. Poliploidia: tipus, origen i conseqüències.

INGENIERIA GENÈTICA

33. Tecnologia de l'ADN recombinant. Enzims de restricció. Fragmentació i enllaç de molècules d'ADN. Vectors. Clonació de l'ADN. Selecció de clons. Bancs d'ADN. Detecció de seqüències homòlogues. Obtenició de marcadors en espècies domèstiques.
34. Aplicacions de la ingenieria genètica a la Veterinària (I). Síntesi de productes. Diagnòstic pre-natal. Detecció d'anomalies. Transferència de gens. Animals transgènics.

35. Aplicacions de la ingenieria genètica a la Veterinària (II). Obtenció de marcadors genètics. Cèl·lules somàtiques híbrides en l'elaboració de mapes de lligament. Conservació de grups de lligament en espècies domèstiques. Mapes de les espècies domèstiques: importància i aplicacions.

HERETOPATOLOGIA

36. Etiologia hereditària. Detecció de portadors. Diagnòstic genètic: examen clínic, bioquímic i molecular. Anomalies genètiques més freqüents en les espècies domèstiques.
37. Inmunogenètica. Grups sanguinis en les espècies domèstiques. Complex major d'histocompatibilitat: associació amb malalties i amb caràcters productius. Gens de resposta immunitària.

PROGRAMA DE CLASSES PRÀCTIQUES

PROBLEMES

- 1 hora setmanal.

SEMINARIS

- Principis estadístics aplicats al mendelisme.
- Tècniques d'elaboració de mapes genètics.
- Diagnòstic de patologies hereditàries i caràcters d'interès productiu.

AULA D'INFORMÀTICA

- Accés a bases de dades genètiques. Nucleic (Propietats dels àcids nucleics).
- BovMap / PigMap / DogMap.
- Genètica de Poblacions: Equilibri Hardy-Weinberg.
- Time Machine (programa de simulació).

SALA DE VIDEO

- Tècniques de Genètica Molecular.

LABORATORI

- 1.- Extracció d'àcids nucleics a partir de mostres de sang (porc) i de llet (cabra).
- 2.- Visualització de les extraccions d'ADN. Electroforesis d'àcids nucleics. Diagnòstic molecular de patologies hereditàries: "Síndrome d'estrès porcí". Preparació de la PCR sobre ADN genòmic de porc.
- 3.- Visualització de les PCRs. Preparació de digestions amb els enzims de restricció per el diagnòstic per RFLPs del síndrome d'estrès porcí. Diagnòstic molecular de caràcters d'interès productiu: "Polimorfisme de la caseïna αS_1 cabrum". Preparació de la PCR sobre ADN genòmic de cabra.
- 4.- Visualització de resultats per electroforesis. Diagnòstic de les mostres analitzades. Discussió general dels resultats.